

Către: Olesea STAMATE
Ministrul Justiției

Copie: Vadim BRÎNZAN
Ministru al Economiei și Infrastructurii

Nr. 69 din 20 septembrie 2019

Ref.: Deficiențe de funcționare a Registrului Garanțiilor Reale Mobiliare

Stimată Doamnă Ministru,

Prin prezenta adresare, A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova” supune atenției Dvs. deficiențele de funcționare ale Registrului Garanțiilor Reale Mobiliare (în continuare „Registru”), mizând pe înlăturarea acestora în termeni proximi, solicitând o întrevvedere în acest sens.

I. Deficiențe de ordin normativ:

a. Se solicită examinarea oportunității de a oferi organizațiilor de creditare nebancaară posibilitatea de a acționa în calitate de registrator pentru înregistrarea, modificarea sau radierea garanțiilor în care au concomitent calitatea de debitor sau creditor al creanței garantate.

1. Ghidul privind implementarea Registrului Garanțiilor Reale Mobiliare al Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Internațional Comercial (UNCITRAL) din 2014, recomandă facilitarea înregistrării creanțelor gajate în registrul garanțiilor, fără intervenția terților¹. Suplimentar, în definirea termenului de registrator al creanțelor gajate, în ghidul prenotat se menționează prioritar - creditorul gajist². Subliniem că documentele internaționale de referință ale UNCITRAL au fost indicate în Nota Informativă la proiectul Legii nr. 173/2014 - drept important reper pentru reformarea legislației naționale în materie, în conformitate cu prevederile art. 20 din Legea nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative.

2. Păstrarea posibilității înregistrării de către un creditor gajist, în calitate de registrator al Registrului, a gajului constituit în favoarea sa este și în interesul debitorului, deoarece astfel se va accelera procesul de eliberare a creditului, fiind evitată necesitatea apelării la registratorii terți ai Registrului. Or, înregistrarea gajului în lipsa semnăturii debitorului este pasibilă de răspundere materială, fapt reglementat în Capitolul VIII, Anexa 2, Hotărârea Guvernului nr. 210/2016.

3. Regulamentul stipulează faptul că registratorilor Registrului li se atribuie un cod de acces individual prin cheie electronică la sistemul informațional de înregistrare a garanțiilor reale mobiliare. Anticipăm că sistemul informațional este proiectat ținându-se cont de cele mai bune practici de securitate în domeniu, existând

¹ Paragraful 91

² The registrant may be the secured creditor, its representative (for example, a law firm or other service provider) or another person that is identified in the notice as the secured creditor.

posibilitatea urmării modificărilor nesancționate în Registrul, în cazul în care se depistează că acestea au fost operate fără aprobarea debitorului gajist.

4. Actualmente, băncile pot activa în calitate de registrator al Registrului Garanțiilor Reale Mobiliare, unde au concomitent calitatea de creditor gajist. Amintim că organizațiile de creditare nebankare își desfășoară activitatea în baza Legii nr. 1/2018 privind organizațiile de creditare nebankară, fiind supuse unui regim de înregistrare în Registrul Organizațiilor de Creditare Nebankară de către Comisia Națională a Pieței Financiare.

b. Se solicită corelarea normelor din Regulament cu prevederile din Codul Civil în ce privește înregistrarea gajului bunurilor mobile

1. Articolul 714 alin. (2) din Codul civil specifică categoriile de date ce urmează a se conține în Avizul de înregistrare, după cum urmează: „a) datele de identificare (numele și prenumele, numărul de identificare de stat (IDNP) și adresa persoanei fizice sau denumirea, numărul de identificare de stat (IDNO) și adresa persoanei juridice sau întreprinzătorului individual) ale debitorului gajist, ale creditorului gajist și ale gestionarului gajului (în cazul în care ultimul a fost desemnat); b) descrierea generală sau specifică a bunurilor gajate; c) esența și scadența obligației garantate, suma maximă garantată a acesteia, fără dobânzi și cheltuieli; d) în cazul gajului asupra întreprinderii, o mențiune că gajul reprezintă un gaj asupra întreprinderii; e) semnătura debitorului gajist și cea a creditorului gajist.”. Pe de altă parte, în conformitate cu pct. 32 subpunctul 3), lit. i), j), k) din Regulament, se solicită încărcarea avizului de înregistrare scanat, a contractului de gaj și a actelor de confirmare a împuternicirilor de reprezentare.

2. Art. 716 alin. (3) din Codul civil stipulează „Înregistrarea inițială se menține și se indică în registrul garanțiilor astfel încât să permită monitorizarea modificărilor informației despre gaj.”. Pe de altă parte, pct. 70 din Regulament prevede „Modificarea informației din Registrul garanțiilor este tratată din punct de vedere procedural ca o nouă înregistrare a garanției.”.

II. Deficiente de ordin tehnic

a. Se solicită sincronizarea Registrului Garanțiilor Reale Mobiliare cu Registrul de Stat al Transporturilor și Registrul Tehnicii Agricole Î.S. „Intehagro”, după principiul ghiseului unic în scopul diminuării cheltuielilor de înregistrare a gajului, precum și a sporirii siguranței institutului gajului asupra mijloacelor de transport și tehnicii agricole.

Potrivit art. 674 alin. (2) Codul Civil, „Gajul bunurilor mobile fără deposedare, cu excepția gajului constituit prin control în conformitate cu dispozițiile art. 699 alin. (2), se înregistrează în registrul garanțiilor reale mobiliare (registrul garanțiilor)”. Efectuarea tranzacțiilor cu bunurile gajate în lipsa acordului scris al creditorului gajist atrage nulitatea absolută a actului juridic încheiat.

Pe de altă parte, înregistrarea și evidența mijloacelor de transport este dusă în Registrul de Stat al Transportului (RST), gestionat de Agenția Servicii Publice (în continuare „ASP”). Pentru a fi aplicată în acest Registru interdicția de efectuarea tranzacțiilor cu bunul gajat – mijloc de transport, gajul mijlocului de transport urmează a fi înregistrat și la oficiile ASP pentru a fi trecut în RST. Prin urmare, înregistrarea gajului

asupra mijloacelor de transport se face în două registre: Registrul garanțiilor reale mobiliare și Registrul de Stat al Transportului. Neînregistrarea gajului și aplicarea interdicției în RST atrage lipsa, în opinia angajaților ASP, a careva interdicții și grevări, respectiv este posibilă efectuarea tranzacțiilor cu mijloacele de transport și eliberarea certificatelor de înmatriculare pe numele noilor proprietari, chiar și în situația în care în Registrul garanțiilor reale mobiliare ținut de Ministerul Justiției grevarea cu gaj nu a fost stinsă.

O situație similară există și cu referire la Registrul Tehnicii Agricole Î.S. „Intehagro”, care de altfel este gestionat în format hârtie și nu este unificat.

- b. Se solicită elaborarea soluției tehnice de scurtă durată în ce privește oferirea posibilității înregistrării leasingului în S.I.A. Registrul Garanțiilor Reale Mobiliare (în containere „SIA”).

Registratorii ne informează că actualmente înregistrarea leasingului, din raționamente tehnice, nu este posibilă, contrar art. 483 alin. (3) Cod Civil, respectiv a pct. 2 și pct. 5 Hotărârea Guvernului nr. 210/2016. Suplimentar, situația respectivă lezează dreptul locatorilor de a intra în posesia bunului fără a recurge la o procedură judiciară, astfel cum este prevăzut în art. 11 lit. n) Codul de executare.

- c. Se sugerează înlăturarea disfuncționalităților în ce privește modul de căutare a informației în Registru

Operatorii Registrului Garanțiilor Reale Mobiliare raportează deficiențe ale modului de căutare, cele mai frecvente erori ținând de faptul că:

- (1) la introducerea unui IDNP, se afișează informația ce aparține altui debitor gajist;
- (2) la introducerea în bara de căutare a codului fiscal al unui agent economic apare informația cu privire la agentul economic. În eventualitatea existenței unor gajuri, în partea dreaptă se afișează o mapă ce conține toate confirmările la zi (sub forma de listă cu indicarea numărului confirmării și debitorului gajist). Se recomandă ca mapa respectivă să conțină și informații referitoare la creditorul gajist, data confirmării (inclusiv data și numărul contractului de gaj), data expirării și statutul (activ sau radiat).
- (3) Se recomandă instituirea posibilității vizualizării întregului lanț al modificărilor realizate asupra unu bun gajat, actualmente fiind disponibile doar datele la zi.

- d. Se solicită asigurarea conformării Registratorilor la prevederile Regulamentului privind Registrul Garanțiilor Reale Mobiliare, la etapa de înregistrare a gajului, asigurându-se optimizarea respectivului proces

În practică Registratorul tipărește avizul de înregistrare generat automat de către SIA și îl oferă părților pentru semnare, procedura fiind realizată cutumiar de Registratori, având la bază vechile prevederi din Legea 449/2001, de până la intrarea în vigoare a amendamentelor adoptate prin Legea 173/2014.

- e. Se solicită digitalizarea procedurii de încărcare a avizului de înregistrare în SIA

Înțelegem că în procesul de transcriere manuală a datelor din Avizul de înregistrare în SIA implică un risc de comitere a unor erori de către Registratori, aspect ce contravine normelor pct 65 din Regulament. În acest sens se sugerează elaborarea unei soluții tehnice ce ar permite preluarea automată a datelor din respectivele documente puse la dispoziție de debitor și creditor.

- f. Se solicită oferirea posibilității de radiere parțială a unor bunuri gajate, în cadrul aceluiași înscris în Registru

Registratorii raportează situații când survine necesitatea de a radia un singur bun din multitudinea de garanții mobiliare înscrise în Registru. Așadar, Registratorul radiază toate bunurile în baza avizului de radiere, ulterior fiind depus un aviz de înregistrare.

În speranța unei colaborări fructuoase pe viitor.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

AP „Camera de Comerț Americană din Moldova”